EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

التحذير من الإسراف والتبذير

Al-Taḥdhīr min al-isrāf wa-l-tabdhīr

AVERTISMENT ÎMPOTRIVA EXCESULUI ȘI RISIPEI

ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz

Avertisment împotriva excesului și risipei

التحذير من الإسراف والتبذير

Al-Taḥdhīr min al-isrāf wa-l-tabdhīr

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: التحذير من الإسراف والتبذير
Ediția I
Traducere în limba română: Institutul Tawhid.
Textele arabe ale citatelor coranice: Tanzil Project (tanzil.net), licența Creative Commons Attribution 3.0. Fragmentele sunt indicate ca atare.
Ediția-sursă: Dār al-Qāsim, Riyadh, ediția I, 1418 h.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Avertisment împotriva excesului și risipei 1
Purtarea credincioșilor și a credincioaselor 5
Consumul și ferirea de exces 8
Excesul este unul dintre relele vieții 12
Însușirea purtării cu care ne îndrumă Allah 15
Întrebări și răspunsuri 22
1. A vorbi despre binefacerea Domnului 22
2. Cheltuielile peste măsură la înmormântări 23
3. Petrecerile costisitoare la hoteluri și în sălile de nunți 24
4. Veșmintele miresei și cântatul la nuntă 25
5. Mâncarea rămasă după petreceri 26
6. Autenticitatea relatării „Nu mâncăm până nu ni se face foame” 26
7. Vasele placate cu aur 28
8. Zakātul bijuteriilor 29
Bibliografie 32
Indice 33

Prefața editurii Dār al-Qāsim

Lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul lumilor. Binecuvântarea și pacea să fie asupra celui mai nobil dintre profeți și trimiși, Profetul nostru Muḥammad, asupra familiei și a tuturor companionilor săi.

Editura Dār al-Qāsim are bucuria de a le oferi cititorilor această scriere de preț a șeicului ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, muftiul general al Regatului — Allah să-l ocrotească —, intitulată **Avertisment împotriva excesului și risipei**. La origine, ea este o cuprinzătoare prelegere pe care acesta a ținut-o la una dintre asociațiile de femei. În ea a explicat versetele și relatările profetice care avertizează împotriva excesului și risipei.

Îl rugăm pe Allah, Cel Atotputernic și Măreț, să-l răsplătească pe șeic cu cea mai bună răsplată și să facă această scriere folositoare.

Dār al-Qāsim pentru Publicații

Avertisment împotriva excesului și risipei

Lauda I se cuvine lui Allah, Stăpânul lumilor, iar sfârșitul cel bun le aparține celor evlavioși. Binecuvântarea și pacea să fie asupra robului și Trimisului Său, cel mai bun dintre făpturile Sale, căruia i-a încredințat revelația, Profetul, imamul și stăpânul nostru Muḥammad ibn ʿAbd Allāh, asupra familiei și companionilor săi și asupra celor care urmează calea lui și se călăuzesc după călăuzirea sa până în Ziua Judecății.

Așadar, dragi surori, îi mulțumesc președintei asociației pentru invitația de a lua parte la această întâlnire. Îl rog pe Allah să-i dăruiască ei, colegelor sale și tuturor celor care lucrează alături de ea izbândă în tot ceea ce aduce bine asociației și continuitate folosului ei. Îl rog să ne facă, pe mine, pe ea și pe voi toate, folositori musulmanilor.

Dragi surori întru Allah, a ne aminti unii altora de Allah și a ne sfătui sincer de dragul Lui sunt printre cele mai însemnate fapte prin care ne apropiem de El și printre cele mai de seamă acte de ascultare. Ele țin de sfătuirea sinceră reciprocă și de ajutorarea în bine și evlavie, precum și de îndemnul reciproc la adevăr. Allah i-a lăudat pe cei care fac aceasta și a arătat că ei sunt cei care câștigă. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَتَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَلَا تَعَاوَنُواْ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ﴾[1]

„Ajutați-vă unii pe alții în bine și evlavie și nu vă ajutați în păcat și nedreptate!”[1]

Coran, al-Mā’idah 5:2 (fragment).

Cel Atotputernic și Măreț a mai spus:

﴿وَٱلْعَصْرِ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَفِى خُسْرٍ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوْاْ بِٱلْحَقِّ وَتَوَاصَوْاْ بِٱلصَّبْرِ﴾

„Jur pe timp! Omul este, cu adevărat, în pierdere, în afară de cei care cred, împlinesc fapte bune, se îndeamnă unii pe alții la adevăr și se îndeamnă unii pe alții la răbdare.”[2]

Coran, al-ʿAṣr 103:1–3.

În primul verset, Allah, Slăvit să fie El, a poruncit ajutorarea în bine și evlavie. Aici intră sfătuirea sinceră, îndrumarea spre bine, poruncirea binelui și oprirea de la rău, buna purtare față de părinți și orice altceva le este de folos oamenilor în această viață și în Viața de Apoi. A oprit ajutorarea în păcat și nedreptate, iar aceasta cuprinde ajutorarea în orice Îl mânie pe Allah Preaînaltul: sprijinirea păcatelor de orice fel, cum ar fi consumul celor care îmbată, nedreptățirea oamenilor și celelalte lucruri care țin de ajutorarea în păcat și nedreptate. Nu-i este îngăduit niciunui musulman și niciunei musulmane să ajute pe cineva să nu asculte de Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Credinciosul și credincioasa trebuie să nu întârzie în a se ajuta unii pe alții în bine și evlavie.

1 Sura al-Mā’idah, versetul 2.

2 Sura al-ʿAṣr, versetele 1–3.

În sura al-ʿAṣr, Allah a arătat că însușirile celor care câștigă, se mântuiesc și sunt fericiți sunt credința, fapta bună, îndemnul reciproc la adevăr și îndemnul reciproc la răbdare.

Acestea, dragi surori întru Allah, sunt însușirile celor care câștigă și sunt fericiți: credința sinceră în Allah și în Trimisul Său, apoi fapta bună, care este rodul credinței și ceea ce ea cere. Aceasta înseamnă împlinirea îndatoririlor poruncite de Allah, ferirea de cele pe care El le-a oprit, graba spre faptele bune și înmulțirea faptelor prin care ne apropiem de El.

Al treilea lucru: îndemnul reciproc la adevăr. Acesta cuprinde sfătuirea sinceră reciprocă, poruncirea binelui, oprirea de la rău și toate celelalte căi ale binelui.

Al patrulea lucru: îndemnul reciproc la răbdare. Lucrurile însemnate nu se împlinesc decât cu ajutorul lui Allah, apoi prin răbdare. De aceea, Allah a arătat că una dintre însușirile celor care câștigă este îndemnul reciproc la răbdare.

Aceste patru elemente sunt mijloacele prin care se ajunge la fericire și la câștig. Dacă ele se regăsesc într-o comunitate, aceasta devine o comunitate bună, fie că este alcătuită din bărbați, fie din femei. În orice comunitate trebuie să existe aceste patru lucruri: credința sinceră în Allah și în Trimisul Său, ceea ce cuprinde afirmarea unicității lui Allah și credința în toți trimișii, inclusiv în ultimul și cel mai ales dintre ei, Profetul nostru Muḥammad ﷺ. Al doilea temei este fapta bună: împlinirea îndatoririlor, părăsirea lucrurilor oprite, graba spre bine și strădania de a face ceea ce este bun. Al treilea element este îndemnul reciproc la adevăr, ajutorarea în bine și sfătuirea sinceră reciprocă. Al patrulea element este îndemnul reciproc la răbdare.

Vă îndemn, dragi surori, să vă îngrijiți de aceste temeiuri și să stăruiți asupra lor, mai ales în vremurile noastre, când relele s-au înmulțit, iar necunoașterea lucrurilor religiei s-a răspândit și cunoașterea s-a împuținat.

Credinciosul și credincioasa trebuie să se ajute întotdeauna în bine și evlavie, mai ales în aceste vremuri, a căror stare nu vă este ascunsă: multele ispite și pricini ale nenorocirii, amestecul cu

necredincioșii și păcătoșii, precum și bunăstarea și schimbările care au cuprins toate lucrurile.

Credinciosul și credincioasa au, așadar, cea mai mare nevoie de îndemnul reciproc la adevăr, de sfătuirea sinceră și de ajutorarea în bine și răbdare în toate acestea. Credinciosul își sfătuiește fratele atunci când vede la el o lipsă. Tot astfel, credincioasa își sfătuiește sora întru Allah și pe fratele ei întru Allah: pe soțul, tatăl, fratele, fiul, unchiul patern, unchiul matern, sora, bunica sau mama sa, precum și pe ceilalți. Îi sfătuiește în privința rugăciunii, postului, pelerinajului, bunei purtări față de părinți, feririi de cele oprite de Allah, păstrării legăturilor de rudenie și a celorlalte lucruri.

Oamenii sunt în bine câtă vreme se sfătuiesc sincer și se îndeamnă la adevăr. Dacă neglijează acest lucru măreț și nu-l mai împlinesc, relele se răspândesc printre ei, faptele bune se împuținează și viciile se înmulțesc.

Purtarea credincioșilor și a credincioaselor

Printre cuvintele măreței Cărți a lui Allah care privesc acest lucru se află și cele ale Preaînaltului:

﴿وَٱلْمُؤْمِنُونَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ يَأْمُرُونَ بِٱلْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْمُنكَرِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾

„Credincioșii și credincioasele sunt sprijinitori unii altora: poruncesc binele, opresc răul, împlinesc rugăciunea, dau zakātul și ascultă de Allah și de Trimisul Său. De aceștia Allah Se va îndura. Allah este, cu adevărat, Atotputernic, Înțelept."[3]

Coran, al-Tawbah 9:71.

Aceasta este însușirea și purtarea credincioșilor și a credincioaselor: sunt sprijinitori unii altora. Între ei nu există ranchiună, invidie, înșelăciune, trădare, batjocură prin porecle și nici vreun alt lucru care face rău sau pricinuiește ură, dușmănie și dezbinare. Dimpotrivă, sunt sprijinitori care se iubesc întru Allah, se sfătuiesc sincer și se îndeamnă la tot binele. De aceea poruncesc binele și se opresc unii pe alții de la rău. Așa sunt credincioșii și credincioasele.

Prin acestea comunitățile lor se îndreaptă, iar viața lor se așază pe calea cea bună. Pe lângă acestea, împlinesc rugăciunea așa cum a rânduit-o Allah: cu liniște, smerenie și întreaga lor atenție, păstrând-o la timpurile ei și împlinindu-i condițiile, stâlpii și

3 Sura al-Tawbah, versetul 71.

îndatoririle. Ea trebuie împlinită așa cum a rânduit-o Allah, cu toate limitele ei, de fiecare dată.
Dau zakātul celor îndreptățiți la el, așa cum a poruncit Allah. Apoi a spus:

﴿وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ﴾

„Și ascultă de Allah și de Trimisul Său."
Fragment din Coran, al-Tawbah 9:71.

A arătat astfel, încă o dată, că una dintre însușirile oamenilor credinței este ascultarea de Allah și de Trimisul Său în toate lucrurile.

Acestea sunt mijloacele fericirii și calea mântuirii. Cu aceasta vă îndemn pe voi și mă îndemn pe mine însumi: să ne temem de Allah și să împlinim aceste lucruri și toate ramurile lor.
Vă mai îndemn să vă îngrijiți de mărețul Coran: să cugetați la el, să-l înțelegeți, să-l citiți mult și să lucrați potrivit lui. El este Cartea lui Allah, la care deșertăciunea nu poate veni nici dinainte, nici dinapoi, o revelație de la Cel Înțelept, Vrednic de Laudă. Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a spus despre el:

﴿إِنَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ يَهْدِى لِلَّتِى هِىَ أَقْوَمُ﴾

„Acest Coran călăuzește spre ceea ce este cel mai drept."[4]
Coran · al-Isrā', 17:9

4 Sura al-Isrā', versetul 9.

Cel Atotputernic și Măreț a spus:

﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ تِبْيَٰنًا لِّكُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ﴾

„Ți-am pogorât Cartea ca lămurire pentru orice lucru, drept călăuzire, îndurare și bunăvestire pentru musulmani.”[5]

Coran, al-Naḥl 16:89 (fragment).

Allah Preaînaltul a mai spus:

﴿كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ مُبَٰرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوٓا۟ ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ﴾

„O Carte binecuvântată pe care ți-am pogorât-o, pentru ca ei să cugete la versetele ei și pentru ca cei înzestrați cu minte să ia aminte.”[6]

Coran, Ṣād 38:29.

Vă îndemn să vă îngrijiți de această măreață Carte prin citire, cugetare, înțelegere și faptă: atât cele care o citesc pe de rost — lauda I se cuvine lui Allah —, cât și cele care o citesc din carte, pe când sunt în stare de puritate rituală și cugetă la ea, fie că stau culcate, așezate ori merg. În ea se află călăuzirea și lumina, chemarea la tot binele, la purtările nobile și faptele frumoase, precum și avertizarea împotriva purtărilor josnice și a faptelor rele.

Vă îndemn totodată să vă îngrijiți de Sunnah Trimisului ﷺ și să ascultați împreună, cu atenție, relatările profetice, fie din **Riyāḍ al-ṣāliḥīn**, **Bulūgh al-marām**, **Muntaqā al-akhbār** ori din alte culegeri de hadith recunoscute, cum sunt cele două Ṣaḥīḥ și cele patru Sunan.

---

5 Sura al-Naḥl, versetul 89.

6 Sura Ṣād, versetul 29.

Cu aceasta îi sfătuim pe toți musulmanii și pe toate musulmanele, în toate ținuturile locuite. Hadithurile Profetului ﷺ cheamă la călăuzire și toate explică Cartea lui Allah și îi arată înțelesul. Citiți, așadar, și cercetați cărțile, ca să beneficiați de ele. Printre cele mai bune cărți pe care le puteți avea se află **Riyāḍ al-ṣāliḥīn**, o carte bună, **Bulūgh al-marām**, **Muntaqā al-akhbār** și **ʿUmdat al-ḥadīth**. Toate acestea sunt cărți bune, folositoare și însemnate.

Cea care nu poate citi poate ruga o fiică, o soră sau un frate să-i citească în cadrul unor întâlniri rânduite la anumite vremuri. Acestea pot aduce un folos deosebit și pot ajuta la bine și la înțelegerea religiei.

Îl rog pe Allah, cu numele Sale, să ne dăruiască mie și vouă izbândă în tot binele, să ne dea înțelegerea religiei Sale și statornicie în ea și să ne sporească în cunoaștere folositoare și în fapte bune.

Consumul și ferirea de exces

Tema acestei întâlniri este consumul și excesul și risipa la care el poate duce. În această privință spun: Allah Preaînaltul a pogorât în măreața Sa Carte versete care opresc exagerarea și risipa și le interzic, lăudându-i pe cei cumpătați și drepți în felul în care cheltuiesc, mănâncă, beau și în toate celelalte lucruri.
Așadar, nu există exces sau risipă, dar nici zgârcenie și nici lipsă de măsură în oricare dintre cele două direcții. Dimpotrivă, cumpătarea este cerută în toate lucrurile. De aceea Profetul ﷺ a oprit exagerarea, spunând:

إياكم والغلو في الدين، فإنما أهلك من كان قبلكم الغلو في الدين

„Feriți-vă de exagerare în religie! Pe cei dinaintea voastră nu i-a dus la pieire decât exagerarea în religie.”

Allah Preaînaltul spune:

﴿يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ﴾

„O, oameni ai Scripturii, nu exagerați în religia voastră!”[7]

Coran, al-Nisāʾ 4:171 (fragment).

El ne-a oprit, de asemenea, de la neglijare și de la împlinirea cu lipsuri a îndatoririlor. Nu trebuie nici să exagerăm, nici să neglijăm, ci să împlinim îndatoririle, să părăsim lucrurile oprite și să ne grăbim la fapte bune, fără exagerare și fără neglijare.

Exagerarea înseamnă a adăuga la ceea ce a rânduit Allah. De pildă, cineva nu se mulțumește cu abluțiunea rânduită și risipește apă. Nu-i este de ajuns să-și spele mâinile și picioarele de trei ori, ci le spală de patru ori ori chiar mai mult. Aceasta este o formă de exagerare în ceea ce a rânduit Allah. Tot astfel se poate exagera în chemarea la rugăciune, în iqāmah, în post și în celelalte lucruri.

A adăuga la cele rânduite de Lege se numește exagerare, întrecere a măsurii și inovație. A neglija rugăciunea și a nu o împlini deplin se numește nepăsare și neglijare. Tot astfel, postul celui care nu se ferește de păcate precum bârfa, purtarea vorbelor care îi învrăjbesc pe oameni, vorbele și faptele rele este un post împlinit cu nepăsare și lipsuri.

O formă de exagerare în post este ca omul să nu vorbească și să nu stea cu ceilalți oameni. Aceasta este exagerare.

Să ne rugăm, așadar, așa cum a rânduit Allah, să postim așa cum a rânduit Allah și să ne ferim de ceea ce El a oprit. Tot astfel, în cheltuieli să nu existe nici exces, nici risipă, dar nici zgârcenie sau restrângere peste măsură a cheltuielilor. Cea mai bună cale este cea cumpătată, după cum Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَكَذَٰلِكَ جَعَلۡنَٰكُمۡ أُمَّةٗ وَسَطٗا﴾

„Astfel v-am făcut o comunitate cumpătată.”[8]

Coran, al-Baqarah 2:143 (fragment).

---

7 Sura al-Nisāʾ, versetul 171.

8 Sura al-Baqarah, versetul 143.

Legea a venit cu îndemnul la cumpătare în toate lucrurile, la ferirea de exagerare, de neglijare și de înăsprire. Allah, Slăvit să fie El, a spus:

﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ﴾

„O, fii ai lui Adam, luați-vă podoaba la fiecare loc de rugăciune! Mâncați și beți, dar nu întreceți măsura. El nu-i iubește pe cei care întrec măsura."[9]

Coran, al-Aʿrāf 7:31.

Allah a poruncit împodobirea, iar aceasta cuprinde acoperirea părților trupului care trebuie acoperite.
Ea cuprinde și înfrumusețarea, după cum Allah Preaînaltul a spus:

﴿يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ لِبَاسٗا يُوَٰرِي سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشٗا﴾

„O, fii ai lui Adam, v-am dăruit veșminte care să vă acopere goliciunea și podoabă."[10]

Coran, al-Aʿrāf 7:26 (fragment).

Podoaba este ceea ce îl înfrumusețează pe om. Allah a făcut pentru noi veșminte cu care ne acoperim goliciunea și, pe lângă acestea, veșminte frumoase, cu care ne înfățișăm cuviincios între oameni. Apoi a spus:

﴿وَلِبَاسُ ٱلتَّقۡوَىٰ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ﴾

„Însă veșmântul evlaviei este mai bun."

Coran, al-Aʿrāf 7:26 (fragment).

9 Sura al-Aʿrāf, versetul 31.
10 Sura al-Aʿrāf, versetul 26.

Acesta este credința în Allah și teama de El: ascultarea de El, urmarea a ceea ce Îl mulțumește și ferirea de lucrurile pe care le-a oprit. Acesta este cel mai măreț veșmânt, veșmântul evlaviei. Apoi Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْ﴾

„Mâncați și beți, dar nu întreceți măsura."[11]
Coran, al-Aʿrāf 7:31 (fragment).

Ne-a poruncit să mâncăm și să bem, deoarece în acestea se află păstrarea sănătății, a integrității și a puterii trupului. Dacă am părăsi mâncarea și băutura, am ajunge la moarte, iar acest lucru nu este îngăduit. Omul trebuie să mănânce și să bea cât îi păstrează sănătatea și puterea și îi menține starea bună. Să nu mănânce în exces, ajungând la îmbuibare, la boli, indigestie și dureri de stomac; nici să nu mănânce prea puțin, făcându-și rău sănătății. Dimpotrivă, să țină calea cumpătată. De aceea a spus: *„Nu întreceți măsura."*
În hadith se relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

ما ملأ ابن آدم وعاء شرا من بطنه، بحسب ابن آدم لقيمات يقمن صلبه، فإن كان لا محالة فثلث لطعامه وثلث لشرابه وثلث لنفسه

„Fiul lui Adam nu a umplut niciun vas mai rău decât stomacul său. Îi sunt de ajuns câteva îmbucături care să-i țină trupul drept. Dacă trebuie neapărat să mănânce mai mult, atunci o treime pentru mâncare, o treime pentru băutură și o treime pentru răsuflare."

Acest hadith autentic arată că excesul și lipsa de măsură în mâncare nu sunt lucruri de dorit, ci sunt primejdioase. Fiului lui Adam îi sunt de ajuns îmbucăturile care îi susțin sănătatea și îi țin

11 Sura al-Aʿrāf, versetul 31.

trupul drept, luate la vremurile potrivite, dimineața, seara ori în celelalte momente când are nevoie de mâncare și băutură.

Dacă trebuie neapărat să mănânce mai mult, să nu întreacă măsura: o treime pentru mâncare, o treime pentru băutură și o treime pentru răsuflare și odihnă. Astfel își poate păstra puterea și vioiciunea pentru citire, rostirea mărturisirii de credință, celelalte feluri de pomenire a lui Allah, discuțiile și întâlnirile cu oamenii și celelalte îndeletniciri. Excesul înseamnă a trece de această măsură. În mâncare, el duce la îmbuibare și dureri de stomac; în îmbrăcăminte, duce la irosirea banilor și la nepăsarea față de ei; iar în vorbire, duce la lucruri cu urmări de nedorit ori la vorbele pe care Allah le-a oprit.

Excesul este unul dintre relele vieții

Excesul în orice lucru este unul dintre relele acestei vieți. Credinciosul este cumpătat în toate treburile sale, iar credincioasa este cumpătată în toate lucrurile. Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a arătat locul celor risipitori, spunând:

﴿وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا إِنَّ ٱلْمُبَذِّرِينَ كَانُوٓا۟ إِخْوَٰنَ ٱلشَّيَٰطِينِ ۖ وَكَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا﴾ ﷺ

„Nu risipi fără măsură! Risipitorii sunt frații diavolilor, iar Șayṭān este nerecunoscător față de Domnul său.”[12]

Coran, al-Isrā’ 17:26–27 (fragment).

Risipitorul irosește averea și nu i se poate încredința avere. Averea are o mare însemnătate, iar averea bună este un ajutor de seamă pentru omul drept, care o cheltuiește pe calea lui Allah.

12 Sura al-Isrā’, versetele 26 și 27.

Trebuie, așadar, să păstrăm averea și să nu o irosim. De aceea mărturia mincinoasă a fost oprită cu asprime: prin ea se iau averile pe nedrept, se varsă sânge pe nedrept și se ating pe nedrept onoarea și bunul nume al oamenilor. Profetul ﷺ a spus:

ألا أخبركم بأكبر الكبائر؟ قلنا: بلى يا رسول الله. قال: الإشراك بالله وعقوق الوالدين، وكان متكئًا فجلس فقال: ألا وقول الزور، وشهادة الزور

„Să nu vă spun care sunt cele mai mari dintre păcatele mari?" Noi am spus: „Ba da, o, Trimis al lui Allah!" El a spus: „Asocierea de parteneri lui Allah și neascultarea față de părinți." Stătea rezemat, apoi s-a ridicat în șezut și a spus: „Luați aminte: vorba mincinoasă și mărturia mincinoasă!"

El ﷺ a repetat aceste cuvinte, deoarece mărturia mincinoasă este un mare rău, cu urmări grele: prin ea se ia averea pe nedrept, se pune capăt unor vieți și se ating pe nedrept onoarea și bunul nume al oamenilor. De aceea Profetul ﷺ a avertizat împotriva ei. Măreața Carte a lui Allah cuprinde, de asemenea, un avertisment împotriva ei. Allah, Cel Atotputernic și Măreț, a spus în sura al-Ḥajj:

﴿فَٱجْتَنِبُواْ ٱلرِّجْسَ مِنَ ٱلْأَوْثَٰنِ وَٱجْتَنِبُواْ قَوْلَ ٱلزُّورِ﴾

„Feriți-vă de întinăciunea idolilor și feriți-vă de vorba mincinoasă!"[13]

Coran, al-Ḥajj 22:30 (fragment).

13 Sura al-Ḥajj, versetul 30.

Cât despre neascultarea față de părinți, ea este un păcat mare și o faptă respingătoare, de care trebuie să ne ferim și să ne îndemnăm unii pe alții să ne ferim. Asocierea de parteneri lui Allah este mai presus de toate acestea: este cel mai mare și mai grav dintre păcate, după cum Allah a spus:

﴿إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾

„Asocierea de parteneri este, cu adevărat, o nedreptate uriașă."[14]

Coran, Luqmān 31:13 (fragment).

Allah, Slăvit să fie El, a mai spus:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ﴾

„Allah nu iartă să I se facă asociați, însă iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voiește."[15]

Coran, al-Nisāʾ 4:48 (fragment).

Ne întoarcem acum la încheierea discuției despre risipă. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا﴾

„Nu risipi fără măsură!"[16]

Coran, al-Isrāʾ 17:26 (fragment).

Allah avertizează astfel împotriva risipei, adică a cheltuirii averii într-un mod neîngăduit de Lege: pentru nedreptățirea oamenilor și vătămarea lor ori pentru nedreptățirea propriei persoane prin băuturi care îmbată, droguri, fumat, desfrâu și celelalte păcate, precum jocurile de noroc, dobânda și altele

14 Sura Luqmān, versetul 13.

15 Sura al-Nisāʾ, versetul 48.

16 Sura al-Isrāʾ, versetul 26.

asemenea. Tot astfel este nimicirea averii fără vreun rost, de pildă cumpărarea peste măsură a unor lucruri de care omul nu are nevoie.

Aceasta este irosirea averii și risipă, iar Trimisul ﷺ a oprit irosirea averii.

Risipa înseamnă cheltuirea averii în afara rostului ei, fie în păcate, fie fără folos, din joacă și nepăsare față de bani.

Excesul este sporirea fără rost: omul mănâncă și bea mai mult, fără să aibă nevoie. De pildă, i-ar ajunge un kilogram de hrană ori de carne sau altă cantitate asemănătoare, dar el pregătește mai mult decât îi trebuie. Hrana este apoi aruncată în gunoi și în locuri murdare. Aceasta se numește exces.

Nimicirea averii fără drept și cheltuirea ei fără drept se numesc risipă. Allah a arătat că risipitorii sunt frații diavolilor, deoarece le seamănă prin joacă, irosire și păcate.

Însușirea purtării cu care ne îndrumă Allah

Toți credincioșii și toate credincioasele trebuie să-și însușească purtarea la care îndeamnă Allah și să se ferească de ceea ce El a oprit: fără exces și fără risipă în mâncare, băutură, îmbrăcăminte și în celelalte lucruri, nici la ospețele publice și nici la cele private. Totul trebuie pregătit într-o măsură potrivită. Dacă cineva a pregătit mâncare pentru un grup, dar cei chemați nu au venit ori au lipsit unii dintre ei, aceasta nu este risipă. Totuși, să se străduiască să dea hrana de care nu mai are nevoie ori să o ducă celor care au nevoie de ea, s-o păstreze pentru a fi mâncată mai târziu și să n-o arunce în gunoi și în locuri murdare, făcând-o de nefolosit.

Dacă nu este altă cale, să o ducă într-un loc retras și curat, unde să o poată mânca animalele. Dacă o poate duce lucrătorilor ori săracilor care pot trage folos din ea, trebuie să facă aceasta, pentru ca averea să nu se piardă și să nu se ajungă la exces și risipă.

Allah i-a lăudat pe robii Săi cumpătați, robii Celui Milostiv, spunând despre însușirile lor:

﴿وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُواْ لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ وَكَانَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ قَوَامٗا﴾

„Cei care, atunci când cheltuiesc, nici nu întrec măsura, nici nu sunt zgârciți, ci țin o cale cumpătată între acestea."[17]

Coran, al-Furqān 25:67.

Acesta este hotarul care desparte: nici exces, nici zgârcenie. Între acestea se află cumpătarea și dreptatea. Allah i-a lăudat, spunând:

﴿وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُواْ لَمۡ يُسۡرِفُواْ وَلَمۡ يَقۡتُرُواْ﴾

„Cei care, atunci când cheltuiesc, nici nu întrec măsura, nici nu sunt zgârciți."[18]

Coran, al-Furqān 25:67 (fragment).

Excesul înseamnă depășirea măsurii, iar restrângerea cheltuielilor înseamnă zgârcenia. Atât zgârcenia, cât și excesul și risipa sunt condamnate. Nu trebuie să existe nici unele, nici celelalte. De aceea Allah i-a lăudat pe robii Celui Milostiv prin cuvintele: *„Cei care, atunci când cheltuiesc, nici nu întrec măsura, nici nu sunt zgârciți, ci țin o cale cumpătată între acestea"*, adică o cale dreaptă și cumpătată.

Vă îndemn, așadar, dragi surori, pe voi și pe fiecare musulman, să vă însușiți această purtare aleasă: să aveți grijă de gospodărie și de ospețe, să cumpăniți în aceste lucruri, să țineți măsura și să vă feriți de irosirea pe nedrept a averii și de pregătirea hranei peste nevoie. Dacă este păstrată, averea le este de folos celor care au nevoie de ea, în țara noastră ori în alte țări. Numai Allah cunoaște câți oameni din această țară au nevoie de bani, de hrană și de îmbrăcăminte.

17 Sura al-Furqān, versetul 67.

18 Sura al-Furqān, versetul 67.

Chiar dacă țara noastră se numără, lauda I se cuvine lui Allah, printre țările de seamă pe care Allah le-a binecuvântat cu mult bine în religie și în viața lumească, există și aici oameni nevoiași. Cel care îi caută îi găsește în orașe, în sate și pretutindeni. Ei au nevoie să le ajungă ajutoarele din zakāt și din celelalte milostenii, prin tribunale și prin oamenii de seamă cunoscuți pentru evlavie și cinste, pentru ca acestea să fie împărțite între ei și să li se cerceteze starea, căci sunt nevoiași. Această nevoie se găsește cu atât mai mult în alte țări din Africa și Asia. Pretutindeni sunt multe lipsuri și oameni săraci, a căror stare numai Allah o cunoaște și care au cea mai mare nevoie de avere.

Sunt, de asemenea, luptătorii afgani și refugiații din Pakistan, care au o mare nevoie de avere. Cum să o irosim, cum să cheltuim fără măsură și cum să o risipim, când atât în țara noastră, cât și în alte țări sunt oameni nevoiași? Aceasta nu este îngăduit nicidecum. Trebuie să cumpănim bine lucrurile și să păstrăm cumpătarea în toate: în mâncare, băutură, îmbrăcăminte, ospețe și celelalte lucruri.

Ospețele de nuntă ascund o mare primejdie: mulți oameni se fălesc și cheltuiesc sume uriașe, ajungând uneori la datorii și poveri peste puteri. Credinciosul și credincioasa trebuie să fie atenți la aceasta. Femeia să țină seama de soțul ei, de tatăl și de fratele ei; să nu-i împovăreze pe ei ori pe alții cu ceea ce nu pot duce. Dimpotrivă, să-i ajute la bine și la cumpătare. Tot astfel, să-și ajute copilul, fratele ori tatăl să fie cumpătați. Dacă vede la tatăl, fratele, soțul sau fiul ei ceva ce seamănă cu excesul și risipa, să-i sfătuiască și să le spună: *„Teme-te de Allah! Nu avem nevoie de acest lucru și nu există niciun rost pentru el. Dacă suntem înstăriți, să dăm milostenie și să le facem bine robilor lui Allah; iar dacă nu, să începem cu noi înșine și să ne împlinim nevoile."*
ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Profetul ﷺ a spus:

كل واشرب والبس وتصدق في غير سرف ولا مخيلة

„Mănâncă, bea, îmbracă-te și dă milostenie fără exces și fără trufie."

Relatat de Abū Dāwūd și de Aḥmad, prin ʿAmr ibn Shuʿayb, de la tatăl său, de la bunicul său.
Aceasta înseamnă fără exces și fără mândrie. Unii oameni îmbracă haine și pregătesc ospețe din trufie, pentru a se înălța în ochii altora și pentru a se făli. Aceasta nu este îngăduit. Dimpotrivă, hrana trebuie pregătită potrivit nevoii, iar omul să îmbrace ceea ce i se potrivește, fără fălire și fără mândrie, ci pentru înfrumusețare: Allah este Frumos și iubește frumosul. Allah Preaînaltul spune:

﴿خُذُواْ زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ﴾

„Luați-vă podoaba la fiecare loc de rugăciune!”[19]
Coran, al-Aʿrāf 7:31 (fragment).

Nu este nimic rău în împodobirea obișnuită, în hrana potrivită și îndeajuns ori în mâncărurile bune. Allah Preaînaltul a îngăduit bunătățile, dar după nevoie. Ele nu trebuie aruncate în piețe ori în gunoi și averea nu trebuie irosită pe nedrept. Omul să nu poarte ceea ce îi face rău ori ceea ce nu-i trebuie și să nu-și târască hainele prin murdărie și necurățenii.
Femeia trebuie să-și lase veșmântul să coboare atât cât să-i acopere picioarele. Bărbatul să-și țină veșmântul deasupra gleznelor; nu-i este îngăduit să-l lase să coboare sub ele. Femeia, în schimb, trebuie să-l lase să coboare, căci trebuie acoperită și își acoperă picioarele prin lăsarea veșmântului în jos. Trimisul ﷺ a spus:

ما أسفل من الكعبين من الإزار فهو في النار

„Partea din veșmânt aflată mai jos de glezne va fi în Foc.”
Relatat de al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său.

19 Sura al-Aʿrāf, versetul 31.

Aceasta se referă la bărbați. Profetul ﷺ a mai spus:

ثلاثة لا يكلمهم الله ولا ينظر إليهم يوم القيامة ولا يزكيهم ولهم عذاب أليم: المسبل إزاره، والمنان فيما أعطى، والمنفق سلعته بالحلف الكاذب

„Sunt trei cărora Allah nu le va vorbi, la care nu va privi în Ziua Învierii și pe care nu-i va curăți, iar ei vor avea parte de o pedeapsă dureroasă: cel care își lasă veșmântul să coboare sub glezne, cel care îi amintește altuia darul făcut și cel care își vinde marfa printr-un jurământ mincinos."

Relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său.

Îi cerem lui Allah să ne ferească de tot ceea ce Îl mânie!
Profetul ﷺ a mai spus:

من جر ثوبه خيلاء لم ينظر الله إليه يوم القيامة

„Cel care își târăște veșmântul din trufie nu va avea parte de privirea lui Allah în Ziua Învierii."

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Acestea arată că bărbatul trebuie să-și țină hainele deasupra gleznelor, de la jumătatea gambei până la glezne, fără să le lase să treacă mai jos de ele. Femeia, în schimb, trebuie acoperită și trebuie să-și lase veșmântul să coboare în mers cât să-i acopere picioarele ori să poarte ciorapi, pentru a le acoperi.

Pe scurt: cu toții, bărbați și femei, trebuie să fim cumpătați în toate lucrurile: în cheltuieli, îmbrăcăminte, ospețe și celelalte lucruri. Nu trebuie să exagerăm în actele de adorare, nici să întrecem măsura și să risipim în mâncare, băutură, ospețe și în celelalte lucruri. Să căutăm calea cumpătată în toate. Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ ٱلْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا﴾

„Nu-ți ține mâna legată de gât și nici nu o deschide cu totul, ca să ajungi învinuit și lipsit."[20]

Coran, al-Isrā' 17:29.

Aceasta este cumpătarea poruncită: nici zgârcenie și înfrânare de la a da, dar nici exces și risipă, ci o cale între acestea, după cum Domnul nostru, Cel Atotputernic și Măreț, i-a descris pe cei mai aleși dintre robii Săi:

﴿وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُوا۟ لَمْ يُسْرِفُوا۟ وَلَمْ يَقْتُرُوا۟ وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ قَوَامًا﴾

„Cei care, atunci când cheltuiesc, nici nu întrec măsura, nici nu sunt zgârciți, ci țin o cale cumpătată între acestea."[21]

Coran, al-Furqān 25:67.

Nădăjduiesc că, în puținele cuvinte pe care le-am rostit, se află îndeajuns din ceea ce era de spus. Îl rog pe Allah, Cel Atotputernic și Măreț, să ne dăruiască tuturor izbândă în ceea ce Îl mulțumește și în ceea ce ne îndreaptă inimile și faptele. Să ne dea tuturor înțelegerea religiei și statornicie în ea, să-i îndrepte pe conducătorii noștri, să le dăruiască izbândă în tot binele și să le dea sfătuitori drepți, care să-i ajute în tot ceea ce aduce bine comunității și mântuirea ei în această viață și în Viața de Apoi.

Îl rog totodată pe Allah, Slăvit să fie El, să îndrepte starea tuturor musulmanilor, pretutindeni, să-i pună în fruntea lor pe cei mai buni dintre ei și să-i îndrepte pe conducătorii lor. Să ne dăruiască mie și lor cunoaștere folositoare și fapte bune și să le

20 Sura al-Isrā', versetul 29.

21 Sura al-Furqān, versetul 67.

dea cârmuitorilor lor izbândă în a judeca după Legea Sa, a o pune în aplicare între ei și a se feri de ceea ce o contrazice. El este Generos și Atotputernic în aceasta.

Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace Profetului nostru Muḥammad, familiei și companionilor săi și celor care îi urmează în bine până în Ziua Judecății.

Întrebări și răspunsuri

Au urmat apoi câteva întrebări, la care șeicul a răspuns astfel.

1. A vorbi despre binefacerea Domnului
Întrebare: Allah Preaînaltul a spus:

﴿وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ﴾

„Iar despre binefacerea Domnului tău vorbește!"
Coran, al-Ḍuḥā 93:11.

Dacă omul are putința de a trăi în belșug, se încadrează aceasta în cuvintele acestui verset nobil? Ce înseamnă: *„Iar despre binefacerea Domnului tău vorbește"*?

Răspuns: Înțelesul versetului este că Allah i-a poruncit Profetului ﷺ să vorbească despre binefacerile lui Allah și să-I mulțumească prin cuvânt, așa cum Îi mulțumește prin faptă. A vorbi despre binefaceri înseamnă, de pildă, ca musulmanul să spună: „Suntem în bine, lauda I se cuvine lui Allah; avem mult bine și multe binefaceri. Îi mulțumim lui Allah pentru aceasta."

Să nu spună: *„Suntem neputincioși și nu avem nimic."* Dimpotrivă, Îi mulțumește lui Allah, vorbește despre binefacerile Sale și recunoaște binele pe care El i l-a dăruit. Să nu vorbească mereu despre lipsuri, spunând că nu are avere, îmbrăcăminte sau una și alta. Dimpotrivă, să vorbească despre binefacerile lui Allah și să-I mulțumească, El fiind Cel care dăruiește.

Dacă Allah i-a dat o binefacere, se cuvine să-i fie văzute urmele în îmbrăcămintea, mâncarea și băutura lui. Să nu se înfățișeze ca sărac, deși Allah l-a îmbogățit și i-a dat îndeajuns. Să nu poarte veșmintele și să nu mănânce hrana celor săraci, ci să se vadă asupra sa binefacerile lui Allah în mâncare, băutură și îmbrăcăminte. Totuși, aceasta nu îngăduie exagerarea care duce la exces și risipă.

2. Cheltuielile peste măsură la înmormântări

Întrebare: Care este hotărârea privitoare la cheltuielile luxoase și excesive prin care familia răposatului se împovărează pentru a pregăti ospețe celor veniți să aducă condoleanțe? Există și obiceiul de a stabili pentru acestea a treia, a opta și a patruzecea zi după moarte.

Răspuns: Acestea nu au nicio temelie. Dimpotrivă, sunt o inovație, un lucru respingător și o practică a vremii neștiinței. Familiei răposatului nu-i este îngăduit să pregătească ospețe pentru cei veniți cu condoleanțe, nici în prima zi, nici în a treia, a patra, a zecea ori a patruzecea, nici în vreo altă zi. Toate acestea sunt inovații și obiceiuri din vremea neștiinței, fără nicio întemeiere.

Dimpotrivă, trebuie să-I aducă laudă și mulțumire lui Allah pentru ceea ce El a hotărât, să-I ceară să le dăruiască răbdare și să-i ajute să îndure necazul, fără să pregătească mâncare pentru oameni.

Jarīr ibn ʿAbd Allāh al-Bajalī, unul dintre companioni, Allah să fie mulțumit de el, a spus:

كنا نعد الاجتماع إلى أهل الميت وصنعة الطعام بعد الدفن من النياحة

„Socoteam adunarea la familia răposatului și pregătirea hranei după înmormântare ca făcând parte din bocit."

Relatat de imamul Aḥmad, cu un lanț bun de transmitere.

Companionii socoteau aceste lucruri ca făcând parte din bocit, deoarece Trimisul ﷺ le-a oprit. În schimb, rudelor și vecinilor familiei îndoliate le este rânduit să pregătească hrană pentru ea, pentru că ea este ocupată cu necazul. Când a sosit vestea morții lui Jaʿfar ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el, în bătălia de la Mu'tah, în Iordania, Profetul ﷺ le-a poruncit celor din casa sa să pregătească hrană pentru familia lui Jaʿfar și a spus:

إنه قد أتاهم ما يشغلهم

„A venit asupra lor un lucru care îi ține ocupați."

Cât despre familia răposatului, ea nu trebuie să pregătească hrană pentru oameni nici în prima zi, nici în a treia, a patra, a zecea ori în altă zi. Totuși, nu este nimic rău dacă gătește pentru ea însăși ori pentru un oaspete. A-i aduna însă pe oameni pentru condoleanțe și a le pregăti ospăț nu este îngăduit, pentru că se împotrivește Sunnei.

3. Petrecerile costisitoare la hoteluri și în sălile de nunți

Întrebare: Petrecerile organizate în hoteluri, care costă sume uriașe, sunt excesive? Dacă sunt astfel, vă rugăm să ne atrageți atenția asupra acestui lucru.

Răspuns: Petrecerile organizate în hoteluri cuprind greșeli și mai multe lucruri de reproșat. De obicei, ele presupun cheltuieli excesive, mai mari decât este nevoie. În al doilea rând, duc la împovărare în pregătirea ospețelor, la cheltuieli fără măsură și la venirea unor oameni de care nu este nevoie.

În al treilea rând, pot duce la amestecul bărbaților cu femeile, fie dintre angajații hotelului, fie dintre ceilalți. Acest amestec este un rău și un lucru respingător. Tot astfel sunt sălile de nunți închiriate cu sume mari: trebuie părăsite și trebuie evitată această împovărare, din grijă față de oameni și pentru a păstra cumpătarea și a ne feri de exces și risipă. Astfel, cei cu un venit mijlociu se pot căsători fără cheltuieli peste puteri. Dacă cineva vede că vărul ori o altă rudă a sa trebuie să se împovăreze cu

hoteluri și ospețe mari, va fi silit fie să-i urmeze pe ceilalți, îndatorându-se și făcând cheltuieli uriașe, fie să rămână în urmă și să amâne căsătoria de teamă acestor costuri.

Îi sfătuiesc pe toți frații musulmani să nu organizeze nunțile în hoteluri și în săli scumpe de nunți, ci în spații mai mici, cu cheltuieli puține, sau acasă. Nu este nimic rău în aceasta. A renunța la sălile de nunți și a ține petrecerea acasă, acolo unde este cu putință, este mai bine și mai departe de cheltuieli peste puteri și de exces. La Allah căutăm ajutor.

4. Veșmintele miresei și cântatul la nuntă

Întrebare: Ca o completare la răspunsul anterior: ați spus că bărbatului îi este interzis să-și lase veșmântul să coboare prea mult și că femeii îi este de asemenea interzis dacă o face din trufie. Ce spuneți despre rochia de nuntă pe care mireasa o târăște în urmă, cu o trenă de aproape trei metri? Și ce spuneți despre banii plătiți cântărețelor în noaptea nunții?

Răspuns: În ceea ce privește femeia, Sunnah este să-și lase veșmântul să coboare cu o palmă și să nu depășească un cot, pentru a se acoperi și a nu-și arăta picioarele. A depăși un cot, în cazul miresei ori al altei femei, nu este îngăduit. Aceasta este irosirea pe nedrept a banilor pe veșminte cu prețuri foarte mari. Trebuie păstrată cumpătarea în îmbrăcăminte. Nu este nevoie să fie împodobită cu lucruri pe care se cheltuiesc sume uriașe, care ar putea folosi comunității în religie și în viața ei lumească.

Cât despre cântărețe, nu este îngăduit să fie aduse cu sume mari. Dacă însă o femeie cântă în mod obișnuit, simplu și fără multe pretenții, pentru puțin timp din noapte, spre a arăta bucuria și a face cunoscută căsătoria, nu este nimic rău.

Cântatul și daff-ul la nuntă sunt îngăduite, ba chiar recomandate, dacă nu duc la rău. Să fie însă numai între femei, pentru o parte a nopții, fără a le face să petreacă noaptea treze și fără difuzor. Să fie cântate doar cântecele obișnuite, prin care mireasa este felicitată și sunt lăudați mireasa și soțul ei ori familia ei, și alte cuvinte asemănătoare, care nu cuprind rău. Să fie între femei, fără niciun bărbat amestecat printre ele, și fără difuzor. Nu

este nimic rău în aceasta, așa cum era obiceiul urmat în vremea Profetului ﷺ și a companionilor.

Fălirea prin cântărețe și prin sumele uriașe plătite lor este însă un lucru respingător, neîngăduit. Tot astfel sunt difuzoarele: ele îi deranjează pe oameni și țin lumea trează până când este pierdută rugăciunea de Fajr. Acest rău trebuie părăsit.

5. Mâncarea rămasă după petreceri

Întrebare: Ce părere aveți despre excesul foarte mare de mâncare pregătită la petreceri, care ajunge apoi în sacii de gunoi? Există o soluție? Unde trebuie puse resturile de mâncare?

Răspuns: Răspunsul a fost dat mai înainte: aceasta nu este îngăduit. Excesul este neîngăduit atât la ospețele de nuntă, cât și la celelalte ospețe. Cel care organizează masa trebuie să urmărească măsura necesară. Hrana de care nu mai are nevoie să nu fie aruncată, ci să fie dată unor organizații care o primesc, cum ar fi asociațiile de binefacere, unor săraci ori chiar animalelor.

Trebuie dusă celor care pot trage folos din ea, nu aruncată în deșeuri, în gunoi sau lângă necurățenii. Dimpotrivă, să fie dusă nevoiașilor. Dacă nu se găsesc oameni care au nevoie de ea, să fie pusă într-un loc curat și ferit, nici pe drumuri, nici lângă murdării, în nădejdea că va veni cineva s-o mănânce, om ori animal. Astfel nici nu se înjosește, nici nu se pierde. Aceasta se face când nu există altă cale. Dacă însă sunt lucrători ori săraci care o mănâncă, trebuie dusă lor sau uscată, pentru a putea fi transportată celor care au nevoie de ea, chiar și ca hrană pentru animale.

Dacă se păstrează cumpătarea și se renunță la cheltuieli peste puteri, hrana rămasă va fi mai puțină.

6. Autenticitatea relatării „Nu mâncăm până nu ni se face foame"

Întrebare: Nu știm cât de autentică este această relatare: „Noi suntem un neam care nu mănâncă până nu i se face foame, iar când mănâncă, nu se satură."

Răspuns: Ea este relatată în legătură cu unele delegații și are un lanț de transmitere slab. Se relatează că aceștia au pus pe seama Profetului ﷺ cuvintele:

نحن قوم لا نأكل حتى نجوع، وإذا أكلنا لا نشبع

„Noi suntem un neam care nu mănâncă până nu i se face foame, iar când mănâncă, nu se satură."

Relatare cu lanț slab, după cum arată răspunsul.

Voiau să spună că sunt cumpătați. Acest înțeles este corect, însă lanțul de transmitere este slab. [Pentru aceasta, vezi **Zād al-maʿād** și **al-Bidāyah** de Ibn Kathīr.]

Aceasta îi este de folos omului: să mănânce când îi este foame ori când are nevoie și, atunci când mănâncă, să nu întreacă măsura și să nu ajungă la o sațietate prea mare. A se sătura fără vătămare nu este însă un lucru rău.

Oamenii mâncau și se săturau în vremea Profetului ﷺ și în alte vremuri. Lucrul de care trebuie să se ferească este însă sațietatea vădit prea mare. Profetul ﷺ era uneori chemat la ospețe ori îi primea el pe oameni și le spunea să mănânce; ei mâncau și se săturau, apoi mânca și el ﷺ, împreună cu companionii rămași.

Se relatează că, în vremea sa, Jābir ibn ʿAbd Allāh al-Anṣārī l-a chemat pe Profet ﷺ, în ziua aliaților, la bătălia Șanțului, să mănânce dintr-un ied mic și puțin orz. Profetul ﷺ a poruncit să fie tăiate pâinea și carnea și a început să-i cheme pe oameni câte zece. Ei mâncau și se săturau, apoi ieșeau și veneau alți zece, și tot așa. Allah a binecuvântat orzul și iedul, iar din ele a mâncat o mulțime mare. A rămas atât de multă hrană încât au împărțit-o vecinilor.

Într-o altă zi, Profetul ﷺ le-a dat lapte oamenilor din Șuffah. Abū Hurayrah a relatat: *„Le-am dat să bea până s-au săturat.”* Apoi Profetul ﷺ a spus:

اشرب يا أبا هريرة

„Bea, o, Abū Hurayrah!”

El a spus: *„Am băut.”* Apoi i-a spus din nou: *„Bea!”*, și a băut, apoi iarăși: *„Bea!”*, și a băut. În cele din urmă a spus: *„Pe Cel care te-a trimis cu adevărul, nu mai găsesc loc pentru el.”* Atunci Profetul ﷺ a luat ceea ce rămăsese și a băut. Aceasta arată că este îngăduit să te saturi cu mâncare și băutură, fără însă a-ți face rău.

7. Vasele placate cu aur

Întrebare: Dacă un vas este placat cu aur, fără să fie din aur masiv, este interzis să fie folosit? Se aplică în acest caz hadithul: „Nu mâncați din vase de aur și argint”?

Răspuns: Da. Învățații au arătat că interdicția se aplică și acestui caz. Profetul ﷺ a spus:

لا تشربوا في آنية الذهب والفضة، ولا تأكلوا في صحافهما، فإنها لهم في الدنيا ولكم في الآخرة

„Nu beți din vase de aur și argint și nu mâncați din farfuriile lor, căci ele sunt ale lor în această lume și ale voastre în Viața de Apoi.”

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

El ﷺ a mai spus:

الذي يأكل أو يشرب في إناء الذهب والفضة إنما يجرجر في بطنه نار جهنم

„Cel care mănâncă ori bea dintr-un vas de aur sau argint nu face decât să înghită în pântecele său focul Iadului.”

Relatat de Muslim în Ṣaḥīḥ-ul său.

Al-Dāraquṭnī, care a considerat relatarea bună, și al-Bayhaqī au relatat de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, care a atribuit Profetului ﷺ cuvintele:

من شرب في إناء ذهب أو فضة أو في إناء فيه شيء من ذلك فإنما يجرجر في بطنه نار جهنم

„Cel care bea dintr-un vas de aur sau argint ori dintr-un vas care conține ceva din acestea nu face decât să înghită în pântecele său focul Iadului."

Cuvintele sale ﷺ: *„Cel care bea dintr-un vas de aur sau argint"* cuprind atât vasul din aur ori argint, cât și vasul placat cu unul dintre ele. Placarea cuprinde podoaba și frumusețea aurului, de aceea este oprită potrivit acestui hadith. Tot astfel, vasele mici, precum ceștile de ceai sau cafea și lingurile, nu trebuie să fie din aur ori argint. Dimpotrivă, trebuie să ne ferim de acestea. Dacă Allah le-a dăruit oamenilor belșug, trebuie să rămână în limitele Legii Sale și să nu le depășească. Cine are mai mult să cheltuiască pentru robii nevoiași ai lui Allah, fără exces și fără risipă.

8. Zakātul bijuteriilor

Întrebare: Unele femei întrec măsura în purtarea aurului, deși le este îngăduit să-l poarte. Care este hotărârea privind zakātul aurului? Desigur, zakātul este una dintre ramurile temei noastre despre consum și cheltuieli.

Răspuns: Aurul și mătasea au fost îngăduite femeilor, nu și bărbaților, după cum s-a relatat de la Trimisul lui Allah ﷺ că a spus:

أحل الذهب والحرير لإناث أمتي، وحرم على ذكورها

„Aurul și mătasea au fost îngăduite femeilor din comunitatea mea și le-au fost interzise bărbaților ei."

Relatat de Aḥmad, al-Nasāʾī și al-Tirmidhī, care l-a declarat autentic, de la Abū Mūsā al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el.

Învățații au avut păreri diferite: se datorează zakāt pentru bijuterii sau nu? Unii au considerat că nu se datorează pentru bijuteriile pe care femeia le poartă ori le împrumută. Alții au considerat că se datorează, iar aceasta este părerea corectă: zakātul este obligatoriu dacă ele ating nișābul și trece asupra lor un an, potrivit sensului general al dovezilor.

Nișābul este de douăzeci de miṭqāl de aur și o sută patruzeci de miṭqāl de argint. Dacă bijuteriile din aur — coliere, brățări și altele asemenea — ajung la douăzeci de miṭqāl, se datorează zakāt pentru ele. Douăzeci de miṭqāl echivalează cu unsprezece monede saudite de aur și jumătate, adică 92 de grame. Dacă bijuteriile din aur ating această cantitate, 92 de grame — unsprezece monede și jumătate —, se datorează zakāt pentru ele. Zakātul este de un sfert dintr-o zecime: douăzeci și cinci din fiecare mie, la fiecare an.
S-a relatat în mod autentic de la Trimisul lui Allah ﷺ că o femeie a venit la el, iar fiica ei purta două brățări de aur. El a întrebat:

أتعطين زكاة هذا؟ قالت: لا. فقال: أيسرك أن يسورك الله بهما يوم القيامة سوارين من نار؟

„Plătești zakātul pentru acestea?” Ea a spus: „Nu.” El a întrebat: „Te-ar bucura ca Allah să-ți pună în locul lor, în Ziua Învierii, două brățări de foc?”

Relatatorul, ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ, Allah să fie mulțumit de amândoi, a spus: *„Le-a scos, le-a pus înaintea Profetului ﷺ și a spus: «Sunt pentru Allah și Trimisul Său.»”*
Relatat de Abū Dāwūd și al-Nasāʾī, cu un lanț autentic.

Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea, care purta podoabe de aur, a întrebat:

أكنز هذا يا رسول الله؟ فقال عليه الصلاة والسلام: ما بلغ أن تؤدى زكاته فزكي فليس بكنز

„Este aceasta o avere tezaurizată, o, Trimis al lui Allah?" El ﷺ a răspuns: „Ceea ce ajunge la cantitatea pentru care se datorează zakāt și pentru care acesta este plătit nu este o avere tezaurizată."

Relatat de Abū Dāwūd și al-Dāraquṭnī; al-Ḥākim l-a declarat autentic.

Abū Dāwūd a relatat, cu un lanț autentic, de la ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea: *„Trimisul lui Allah ﷺ a venit la mine când purtam pe mâini inele de argint și m-a întrebat:"*

ما هذا يا عائشة؟ فقلت: صنعتهن أتزين لك يا رسول الله. قال: أتؤدين زكاتهن؟ قلت: لا، أو ما شاء الله. قال: هو حسبك من النار

„«Ce sunt acestea, o, ʿĀ'ishah?» Am spus: «Le-am făcut ca să mă împodobesc pentru tine, o, Trimis al lui Allah.» El a întrebat: «Le plătești zakātul?» Am spus: «Nu» — ori alte cuvinte asemenea, după voia lui Allah. El a spus: «Îți sunt de ajuns pentru Foc.»"

Al-Ḥākim l-a declarat autentic, după cum a amintit al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar în **Bulūgh al-marām**. Cuvântul *wariq* înseamnă argint.

Aceasta arată că averea pentru care nu se plătește zakāt este o avere tezaurizată, prin care stăpânul ei va fi pedepsit în Ziua Învierii. La Allah căutăm adăpost!

Îi cerem lui Allah să le dăruiască tuturor izbândă, ajutor, călăuzire și fapte drepte. Îl rugăm totodată să ne dăruiască mie, vouă și tuturor musulmanilor izbândă în ceea ce este spre binele Islamului și să ne ia pe toți din această viață rămânând în el. El

este Cel care aude și este Aproape. Allah să-l binecuvânteze și să-i dăruiască pace lui Muḥammad, familiei sale și tuturor companionilor săi.

Bibliografie

1. ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, Al-Taḥdhīr min al-isrāf wa-l-tabdhīr. Riyadh: Dār al-Qāsim, ediția I, 1418 h.

2. Coranul — versetele citate în text și în note.

3. Abū Zakariyyā Yaḥyā ibn Sharaf al-Nawawī, Riyāḍ al-ṣāliḥīn.

4. Aḥmad ibn ʿAlī Ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī, Bulūgh al-marām min adillat al-aḥkām.

5. Majd al-Dīn Abū al-Barakāt ʿAbd al-Salām Ibn Taymiyyah al-Ḥarrānī, Al-Muntaqā min akhbār al-Muṣṭafā.

6. ʿAbd al-Ghanī ibn ʿAbd al-Wāḥid al-Maqdisī, ʿUmdat al-aḥkām min kalām khayr al-anām.

7. Ibn Qayyim al-Jawziyyah — Muḥammad ibn Abī Bakr, Zād al-maʿād fī hady khayr al-ʿibād.

8. Abū al-Fidāʾ Ibn Kathīr — Ismāʿīl ibn ʿUmar, Al-Bidāyah wa-l-nihāyah.

Indice

abluțiune	9
bijuterii	30
mărturia mincinoasă	13
nișāb	30
nunți	24, 25
ospețe	16, 17, 18, 19, 23, 25, 26, 27
saţietate	27
vase de aur și argint	28
zakāt	17, 30, 31

Al-Taḥdhīr min al-isrāf wa-l-tabdhīr

AVERTISMENT ÎMPOTRIVA EXCESULUI ȘI RISIPEI

Îndemnuri la cumpătare în hrană, îmbrăcăminte și cheltuieli. O prelegere a lui Ibn Bāz, urmată de opt răspunsuri despre ospețe, nunți, bunuri și zakāt.

Autor: ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro